

VĚSTNÍK

Sokolské župy Komenského.

Obsah řídí redakční kruh.

Uzávěrka redakční 15. v každém měsíci. - Vychází měsíčně.
Telefon č. 54. - Roční předplatné 8 Kč. - Číslo 1 Kč. - Pošt. spoř. č. 10.021.

Sborům cvičitelským.

Předsednictvo župního sboru cvičitelského vypisuje soutěž na společná cvičení pro příští župní slet, a to: pro muže, ženy, dorostence, dorostenky, žáky i žákyně, případně i pro starší bratry. Podmínkou je, aby navrhované cvičení dalo se cvičiti při některé dosud ke společným cvičením vydané hudbě. Ponechává se na vůli navrhovatele, zda použije ke cvičení nářadí (náčiní) či nic.

Soutěže mohou se zúčastniti členové a členky jednot a poboček sokolské župy Komenského, kteří svůj návrh, opatřený heslem a zapečetěnou obálkou, obsahující jméno navrhovatele, podají nejdéle do 24. prosince t. r. podepsanému. Toto platí stejně pro návrhy mužské jako pro ženské. Později podané návrhy nebudou brány v úvahu.

Navrhovatelé mějtež na zřeteli vyspělost našich příslušníků i obtížnost nácviku v jednotách a pobočkách, kteréž při posuzování návrhů musí míti technické předsednictvo před očima.

Na zdar.

JAR. STAŠA,
župní náčelník.

Župní školy cvičitelské.

Cvičitelský sbor župní na valném sjezdu 31. října t. r. konaném schválil návrh předsednictva, aby byly konány dva župní kursy cvičitelské, a to: 27. listopadu v Kyjově. Potrvá čtyři dny. Posluchači obdrží úlohy, které budou pro zkoušky potřebovat, a pojedou domů, kdež si úlohy připraví. Po čtrnácti dnech budou svolání k dokončení kursu a zkouškám.

Všichni přihlášení do prvního kursu dostaví se tedy bezpodmínečně v sobotu 27. listopadu t. r. o 7. hod. večer do Sokolovny v Kyjově. Vezmou si cvičební úbor, nejnovější spis o cvičební soustavě, sešit na poznámky, ručník, mýdlo, kartáč a nějakou příkrývku. Společné noclehy budou zdarma a levně stravování se též opatří.

K druhému kursu nechť se dostaví všichni přihlášení a ti, kteří do prvního nemohli jít, v sobotu večer 4. prosince t. r. do Sokolovny v Uh. Hradišti. Co řečeno o kursu prvním, platí stejnou měrou i pro druhý, a týká se to stejně žen jako mužů. Všecko ostatní bude posluchačům sděleno na místě.

Jest v zájmu technického vedení jak jednot tak poboček, aby kursy tyto, jak nejlépe mohou, obeslaly, neboť výlohy s tím spojené budou mnohonásobně vyváženy. Na zdar.

STAŠA,
župní náčelník.

Výsledky

závodů dorostenců sokolské župy Komenského na VIII. sletu v Praze.

Závod družstev.

Počet družstev 175.

	bodů	‰	pořadí
Uh. Hradiště	277'75	86'80	32
Koryčany-Uh. Brod	267'—	83'41	64
Kyjov	247'70	77'41	116
Uh. Brod	239'80	74'94	132

Jednotlivci.

závodníka	Jméno	jednoty	Počet bodů	Pořadí
Čáp Augustin	Uh. Hradiště		45'—	18
Továrek Karel	Uh. Hradiště		44'—	22
Šimko Jan	Veselí n./M.		43'75	23
Kosíř Ladislav	Koryčany		43'50	24
Svoboda Cyril	Uh. Hradiště		43'25	26
Daniel Josef	Uh. Hradiště		43'—	27
Turza Jiří	Uh. Brod		43'—	27
Skládal Josef	Uh. Hradiště		42'50	29
Rubner Václav	Koryčany		42'50	29
Milička Josef	Bojkovice		42'25	30
Všetula Jan	Veselí n./M.		41'75	32
Strnad Antonín	Uh. Hradiště		41'50	33
Harabúz Dominik	Koryčany		41'25	34
Švigler Zdeněk	Kyjov		41'25	34
Pachl Antonín	Uh. Hradiště		41'—	35
Babula Bedřich	Uh. Brod		40'25	38
Kočařík Jindřich	Koryčany		40'25	38
Jurča Vladimír	Uh. Hradiště		39'75	40
Ěrbman Roderich	Koryčany		39'25	42
Navrátil Vítězslav	Kyjov		39'—	43

Jméno závodníka	jednoty	Počet bodů	Pořadí
Melišek Richard	Veselí n./M.	39'—	43
Štěpánek Antonín	Kyjov	38'50	45
Selucký Bohumil	Kyjov	38'25	47
Moravec Josef	Uh. Hradiště	38'—	48
Šafařík František	Kyjov	38'—	48
Hrubý Lev	Uh. Hradiště	38'—	48
Viaclovský Vojtěch	Uh. Brod	37'75	49
Urbánek Bohuslav	Uh. Brod	37'50	50
Dolejší Jan	Uh. Brod	37'50	50
Dolina Rudolf	Bojkovice	37'50	50
Běťák Jaroslav	Uh. Brod	37'—	53
Strejček Oldřich	Uh. Brod	36'50	55
Hruboš František	Uh. Brod	36'50	55
Strejček František	Uh. Brod	35'75	58
Novotný Karel	Uh. Hradiště	32'50	71

V bojovém závodu je Daniel Josef z Uh. Hradiště na místě 18., proběhnuv stanovenou dráhu v čase 30'2 vteř.

Na zdar.

JAR. STAŠA,
župní náčelník.

VZDĚLÁVACÍ HLÍDKA.

I. vzdělávací škola v župě Komenského, pořádaná v neděli 26. září 1926 v Uh. Hradišti, byla obeslána 15 jednotami a 9 pobočkami. Župní vzdělávací zahájil školu stručným prolovem a vzpomínkou na zemřelého zakladatele vzdělávací práce sokolské br. K. Vaníčka, načež následovaly přednášky bratří Cablíka, Šedy a Konečného. Odpoledne přednášeli bratři Mikulášek, Dr. Malinský a Konečný. Posluchači zúčastnili se přednášek až na malé výjimky dopoledne i odpoledne. Souhrnná rozprava o přednesených themech svědčila o živém zájmu přítomných, na jejichž žádost budou výtahy z těchto přednášek uveřejněny v žup. věstníku, aby mohly být pomůckou vzdělávatelům v jednotách i pobočkách. Jako na jedné straně nadšení pro věc sokolskou u přítomných posluchačů pořadatele školy srdečně těšilo, tak ovšem trpce byla pocífována neúčast většiny jednot a poboček v župě.

Školy zúčastnili se vzdělavatelé neb jejich zástupci z těchto jednot a poboček:

I. okrsek: Koryčany, Kyjov, Lovčice, Moravany a pob. Žádovice-Kelčany.

II. okrsek: Ostroh Uh., Strážnice, Veselí n. Mor. a pobočky Louka, Petrov-Zvolenov, Hroznová Lhota-Kněždub.

III. okrsek: Babice Slov., Budhlovice, Hradiště Uh., Kunovice, Staré Město, Napajedla a pob. Nedakonice, Polešovice, Velehrad.

IV. okrsek: Bojkovice, Záhorovice-Nezdenice a pob. Bzová, Krhov. Omluvil se Brod Uh. IV., Lipov II., Osvětimany, Vlkoš I.

Školu neobeslaly a neomluvily se:

I. okrsek: Bohuslavice, Nedvalín, Střílky, Šardice, Vracov, Ždánice a pobočky Bukovany, Ježov, Milotice, Sobůlky, Stavěšice, Svatobořice, Kostelec, Vřešovice, Chvalnov, Kožušice, Arhleb, Nasedlovice a Želetice.

II. okrsek: Bzenec, Domanín, Hluk, Písek Mor., Velká a pob. Těmice, Žeravice, Blatnice, Blatnička, Ostrož. Nová Ves, Hrubá Vrbka, Vrbovice a Vnorovy.

III. okrsek: Malenovice, Otrokovice, pobočky Bílovice, Březolupy, Ondřichovice, Halenkovice, Žlutavá.

IV. okrsek: Komňa, Luhačovice, Nivnice, Slavičín-Mladotice, Újezdec-Těšov, Veleřiny a pobočky: St. Hrozenkov, Piřín, Překovice, Bánov, Havříce, Hradčovice, Pozlovice, Rudice, Slavkov a Lipová.

Podle tohoto výkazu čeká nás ještě mnoho práce, aby ve sboru vzdělávacím docíleno bylo stejné kázně jako ve sboru cvičitelském a k tomu dojít musí, má-li se správně chápati usnesení VII. valného sjezdu Č.O.S. o rovnocennosti práce tělocvičné a vzdělávací. — Všem obětavým bratřím i sestrám, kteří tomuto přesvědčení razí svou prací i zájmem vítěznou cestu, sokolský dík!

Vzdělavatelům jednot i poboček. Neopomeňte poučiti nové členy o jejich povinnostech sokolských jak v jednotě tak i v občanském životě vůbec ve vzdělávacích školách. Nestačíte-li na školu sami, sdružte se se sousední jednotou a uspořádejte školu společně. Nespoléhejte pouze na župu, která nemá dostatek řečníků k dispozici a nemůže tudíž všem vyhověti. Máte všidni po ruce dostatečný počet povinného tisku, který má dostati za zvýšené zápisné každý člen, zvláště usnesení VII. val. sjezdu? Snažte se poctivě o správnou výchovu naší sokolské mládeže. Výbornou pomůckou pro práci u žactva je časopis »Vzkříšení« a u dorostu »Sokolské besedy«. Vzbudte zájem o dobrý časopis a dobrou knihu a usnadněte si tím značně práci. Proto si všimějte, co naše mládež čte, a snažte se rozumným způsobem znechutit jí všelijaký tiskový brak, jímž soustavně se nyní útočí na duši vašich svěřenců. Kde je to jen trochu možno, opatřte si loutkové divadlo, jímž si získáte mnoho mladých přátel. Nuže dutě do práce, na každého z Vás vkládáme mnoho důvěry. Nezklamete? — Na zdar!

Dr. FR. MALÍNSKÝ.

Jednoty a pobočky, které ještě nepořádaly »Vzpomínkový večer na ty, kteří nás opustili« nebo »Večer vzdání díků« (viz Věstník Sokolský strana 690. a 767.), vyzýváme, aby tak učinily dodatečně nejdéle do konce listopadu.

Sebrané spisy sokolského písmáka, bratra Karla Vaníčka do knihoven všech jednot a poboček! — Tak nejlépe uctíme památku zesnulého vzácného bratra a pracovníka!

ABSTINENTNÍ HLÍDKA.

Sokolům — abstinentům! Jsem přesvědčen, že tak jako v jiných spolcích a organizacích, tak také v sokolských jednotách najde se vždy několik členů — abstinentů, kteří však většinou oddávají se sladké nečinnosti, místo aby myšlenku abstinentní ve své jednotě propagovali a ji šířili. Zdá se jim, že jsou slabí a bezmocní proti — v dnešní době, vžitému — názoru o neškodnosti alkoholu a nikotinu. Ze zkušenosti však víme, že každý pokrok a nová myšlenka bývá ze začátku vždy v menšině a že proti ní vždy stojí veliká většina. Konečné vítězství však patří jí. — Proto nestačí, bratři a sestry, býti abstinentem, míti krásné zásady, nestačí také kráčet v duchu těchto zásad, ale povinností každého takového člověka, a tím více Sokola, jest šířiti a vštěpovati tyto zásady členstvu a hlavně dorostu jednoty a sokolské rodiny i všemu lidu. Neboť »co lid nezná, nikdo nezná, co lidem se nestalo, nikým se nestalo«. A proto jest povinností každého Sokola — abstinenta přispěti hřívnou k zdokonalení bratří a sester. Víím, že nalezne se mezi myslícími bratry a sestrami dosti těch, jimž slova »věčný ruch, věčná nespokojenost« nejsou pouhou frází, ale že slova ta uvádějí ve skutek, hledajíce cesty nové, neušlapané, jisté však lepší, k svému povznesení a zdokonalení. A jednou takovouto cestou je zbaviti se názoru o neškodnosti alkoholu, nikotinu a jiných zlovyků, a nastoupiti cestu k úplnému ostřízlivění. A k tomu právě jste povoláni Vy, sokolští abstinenti, abyste vymanili své bratry z ovzduší alkoholu a nikotinu. Ne hostinec, ale tělocvična budiž Sokolu domovem. Nespoléhejte ve všem na br. vzdělavatele, ten na vše nestačí, ale sami proslovte a kratšími přednáškami upozorňujte členstvo a hlavně dorost, by o věci přemýšleli a dle toho též jednali.

Vždyť není snadno mluvití neabstinentu o abstinenci již z toho důvodu, že myslící posluchači zajisté ihned všimnou si, zda-li ten, jenž jim určité zásady doporučuje, tyto také sám zachovává. »Slova zní, příklady táhnou«, říká se — a právem.

Proto ku práci, Vy první průkopníci abstinence, a uvidíte, že Sokolstvo nezklame ani zde, jako nezklamalo a nezklame

nikdy. Zakládejte ve svých jednotách abstinentní odbory, zvláště z dorostu, vždyť dorost je naše budoucnost. V mládeži nejvíce naleznete oddaných stoupců nových a lepších směrnic a vyššího názoru na život a svět.

Každý z nás zajisté si přeje, aby nynější dorost, až zaujme naše místa, byl lepší nás a tělesně i duševně vyspělejší, díval se na život s vyššího hlediska, než se díváme my. Bez abstinence to není úplně možno. Sám Masaryk praví: «Vyšší světový názor, o který zápasíme, abstinence vyžaduje a schvaluje. Nový a vyšší světový a životní názor jež v poslední instanci tvořením charakteru; abstinence jež jedním z prostředků».

Tedy, sokolští abstinenti, všichni přiložte ruce k dílu za lepší příští národa, za jeho ostřízlivění, a to v nejbližším svém okolí,
B. B.

DIVADELNÍ HLÍDKA.

Památce Josefa Kajetána Tyla.

Na neschůdných stezkách českého života divadelního i literárního v letech třicátých minulého století potkáváme milý, usměvavý, nadšením zářící zjev vlasteneckého idealisty, Josefa Kajetána Tyla, průkopníka české síly a českého sebevědomí. Ježt nám sympatický svým nadšením pro českou minulost, svou láskou k českému divadlu, jež svedla mladistvého nadšence na trnitou dráhu kočujícího herce a dramatického spisovatele.

Životní osudy Tylovy jsou velmi pesiré, že nelze jich krátce perem vykreslit, abychom si představili Tyla jako vzor národního pracovníka v době předbřeznové. Zrodil se roku 1808 v Kutné Hoře, gymnasium studoval v Praze a Hradci Králové, kde Klicpera, seznav jeho spisovatelské nadání a sklon k divadlu, stal se mu upřímným rádcem v jeho počátcích literárních. Studia filosofická konal v Praze, ale zanechal jich, a sveden kouzlem jeviště a divadelního zákulisí, stal se kočujícím hercem německé divadelní společnosti Hilmerovy, která však hrávala česky v českých městech. Po dvou letech největšího strádání hmotného i duševního vrátil se Tyl do Prahy a domohl se místa účetního ve vojenské kanceláři, při tom však nezapomínal na divadlo a literaturu. Mladou obec literární sdružil kolem časopisu »Jindy a nyní«, později přezvané »České květy«, jež jeho přičiněním staly se nejlepším časopisem českým. Později řídil Tyl časopis »Vlastimil« a »Pražský posel«, jimiž uvědomoval nejširší vrstvy lidové. O oblibě tohoto časopisu svědčí okolnost, že sedláci okresu unhošťského v bouřlivém roce 1848 volili do parlamentu »Pražského poslá«. Tehdy byl členem výboru svatováclavského, set-

níkem ve Svornosti, účastníkem porad při zřizování Slovanské Lípy, členem Slovanského sjezdu, ano i barikády na ulicích pomáhal prý stavěti.

Nejlepší své síly Tyl věnoval českému divadlu, jednak z osobní záliby, jednak z přesvědčení, že divadlo je nejmocnější prostředek buditi národní vědomí, šířiti vzdělání a šlechtiti mravy. Nebylo tehdy ještě českého divadla a česká představení byla z milosti trpěna na německém stavovském divadle. Proto Tyl na vlastní pěst zřídil bývalý klášterní refektář v Kajetánském domě na Malé straně na samostatné divadélko, kde v letech 1835—1837 hrávána ochotnická představení družinou mladých spisovatelů a studentů za režie Tylovy. Dva důsledky zanechalo Kajetánské divadlo. Vychovalo zdatné české herce, kteří po zrušení tohoto divadla přestoupili do divadla stavovského, kde jejich zásluhou nastal nový český divadelní ruch. Druhý důsledek byl ještě významnější. Tehdejší studentstvo české, nadšeno neobvyklým úspěchem ochotnických představení, přeneslo divadelní ruch na český venkov, kde zřizovaly se ochotnické společnosti, z nichž rozšiřováním působnosti vzdělávací vznikly v roce 1848 i později čtenářské spolky, semeníště obrodné práce na našem venkově.

Roku 1842 vystoupil Tyl z vojenské služby kancelářské, aby věnoval se cele spisovatelství a divadlu, později však toho trpce litoval. S Josefem Jiřím Kolářem stal se režisérem českého divadla v Růžové ulici, přiděleného divadlu stavovskému, později dramaturgem pro česká divadelní představení s povinností napsati pro každé zimní období dvě původní hry a čtyři jiné přeložiti. Tyl převzal na se tento těžký úkol a plnil jej svědomitě a poctivě až do r. 1851, kdy českému divadlu byla odňata zemská podpora pro pořádání českých divadelních představení a Tyl sám osobními poměry donucen odstoupil a opustil Prahu.

Další léta života Tylova jsou bolestnou kapitolou nepřetržitěho utrpení, bídy, strádání i šikanování od státních úřadů a policie, s nimiž bylo mu na této trnité dráze za dílem stále zápasiti. Tyl stal se kočujícím hercem u společnosti Kulasovy, později režisérem Zöllnerovy společnosti a vyvinul horečnou činnost, aby uhláholil »hladovou opravdivost«, jež držela ho v klepetech a svírala ho, až mu krev ubíhala. Marně hledali bychom v historii evropského divadla podobného příkladu tak smutné tragiky. Tyl snášel své utrpení odhodlaně, z jeho duše nevyšel ani jediný stesk; nikdo nepronikl bolestné tragedie muže, jehož vždy jasná tvář dovedla zastříti všechny útrapy tělesné i hlubokou bolest duševní. Marně ucházel se o zřízení samostatné společnosti herecké, aby mohl zlepšiti své hmotné poměry, jež zhoršovaly se na každé divadelní štaci. Tyl neklesl na myšlích a šel tam, kam vedl ho »had z ráje«, jak příhodně nazval svůj sklon k divadlu. Z kraje východočeského dostal se s divadelní

společnosti na český jím, odtud pak do Plzně, kde v Heřmanově domě v Říšské ulici dohrál svou životní pouť dne 11. července 1856.

Opouštíme životní osudy průkopníka ochotnického divadelnictví, abychom seznámili se s tím, co bylo hlavním úkolem činného života Tylova.

Obroda širokých vrstev lidových! Tyl učil je milovat jazyk mateřský, jím myslet, mluvit, psát, číst, česky cítit, lnouti k těm, kteří mluví stejným jazykem a jsou tudíž členy jediné velké rodiny, již říkáme národ. Činil tak historickými novelami a romány z české minulosti, na př. »Čech a Lech«, »Paní Lidnická«, »Rozina Ruthardová«, »Dekret kutnohorský«, »Braniboři v Čechách«. Činil tak novelami z tehdejšího života společenského, na př. »Pout českých umělců«, »Divadelní ředitel«, »Poslední Čech«, »Ptáčnickova dceruška«, »Chudí lidé«. Líčením minulosti budil v lidu českém dřímající síly a sebevědomí, budil lásku k českému jazyku a národu. Novelami z tehdejšího života společenského, hlavně hereckého a uměleckého, pěstoval národní hrdost, představoval pevné, silné vzory národní obětavosti, neohroženosti a statečnosti, jimi budil zájem a smysl pro umění a otázky sociální. Že jeho úsilí zašlo někdy na scesť a proměnilo se v přecitlivělé deklamace o lásce k vlasti a národu, není divu. Byl Tyl synem své doby, romantikem vyrostlým v tradicích národních, mohl tudíž jednati jinak, než nařizoval mu cit pro trvalé zabezpečení národních výsledků generací předcházejících? Nebyla tehdy ještě půda dostatečně připravena pro historický realismus, jenž vlastně teprve se rodil u nás pod vlivem ruským. Karel Havlíček první u nás, za svého pobytu v Rusku, vzdělával se na realismu Gogolově a v tomto plačtivém vlastenectví Tylově i jiných spisovatelů viděl jistě nebezpečí pro budoucnost, aby totiž nezvrhlo se ve vlastenčení plané a jalové. Proto v posudku Tylova »Posledního Čecha« napsal výstražná slova na adresu všech tehdejších spisovatelů a vlastenců: »Byl by již čas, aby nám to naše vlastenčení ráčilo konečně z úst vjeti do rukou a do těla, abychom totiž více z lásky pro národ jednali než o té lásce mluvili: neboť pro samé povzbuzování k vlastenectví zapomínáme na vzdělávání národu.«

Prohlášení Havlíčkovo mělo dohrou krátké, ale prudké osobní nepřátelství mezi oběma, ale záhy nastalo uklidnění. Tyl uznal pravdivost slov Havlíčkových, vyloučil vlasteneckou tendenci z dalších svých prací a obrátil se úplně k potřebám denního života. V duchu Havlíčkově vykládal podstatu českého vlastenectví, jako redaktor »Pražského posla« zdůrazňoval potřebu průmyslových, hospodářských a odborných škol, zakládání knihoven a sadů, psal informační články o duševním i hospodářském životě národů jiných, zejména slovanských, o našich potřebách a poměrech národohospodářských. V bouřlivém roce 1848 Tyl i Havlíček svými novinami usilovali o všeobecné po-

litické i mravní vzdělání našeho venkova. V době tuhé reakce politické oba uchovávali v lidu občanské sebevědomí, víru ve vítězství práva a spravedlnosti, víru v lepší budoucnost českého národa. Táž cesta, týž cíl spojovaly nerozlučně oba neúnavné bojovníky, kteří pod praporem pravdy a spravedlnosti přes všechny překážky vládní i policejní uchovali si čistou a poctivou osobnost.

»Divadlo je život a jde zase do života.« Toť heslo Tylovo, jenž svědomitě, umělecky a mravně řízené divadlo pokládal za nejlepší školu národní. V divadle záleží hlavní význam Tyla jako národního buditele. Viděli jsme již, kterak Tyl z lásky k divadlu zanechal studii filosofických, vzdal se vojenské služby kancelářské, jen aby všední svůj čas mohl věnovati divadlu a pak činnosti dramatické. Tyl obohatil český repertoár řadou dramát historických, báchorkových a společenských, z nichž mnohé ještě dnes, v době rozkvětu českého dramatu i divadla, jsou schopné života na jevišti a působí stále svěžími dojmy. Nejlepší jsou ovšem dramata historická z let 1847—1851, jež jsou ohlasem tehdejšího ruchu politického i národního. Prvním českým dramatem sociálním jest »Krvavý soud aneb Kutnohorští havíři«, v němž Tyl směle řeší otázku dělnickou se všemi hrozivými důsledky, stávkou i krveprolitím. V dramatu »Jan Hus« kazatel betlemský je vykreslen jako vlastenec a protifirmský odbojník, smělý odránce práv národa českého proti cizincům, jako přesvědčený novodobý demokrat. Rovněž další dramata »Krvavé křtiny čili Drahomíra a její synové« a »Žižka z Trocnova« jsou proddnuta duchem volnosti a tlumočí časové svobodomyslnější názory, na př. o sebeurčení národů, o poměru panovníka k lidu, o svobodné vládě lidu, atd. — Jadrnou komikou rázovitých postav lidových s pohádkovou romantičností zjevů nadpřirozených vynikají Tylovy báchorky, »Strakonický dudák«, »Jirfíkovo vidění«, »Tvrdohlavá žena«, »Lesní panna«, »Čert na zemi«, jež při svém rázu pohádkovém jsou projevem utlačené svobody a břitkou kritikou zpanštělosti a sociálního útisku a mají hojně satirické výpady na konstituci, censuru, honbu za tituly šlechtickými i jiné časové narážky politické. — V době Tylově velké oblíbě těšily se jeho dojmavé hry z občanského a rodinného života, na př. »Paní Marjánka, matka pluku«, »Paličova dcera«, »Řemeslnická merranda«, »Pražský flamendr«, »Bankrotář«, »Chudý kejklř«, v nichž mistrně podány jsou postavy českého měšťanstva a řemeslnictva. — Zvláštní postavení v dramatické tvorbě Tylově má fraška z ovzduší pražského »Fidlovačka, aneb Žádný hněv a žádná rvačka«, v níž po prvě, 21. prosince 1834, zazněla píseň »Kde domov můj?« Osudy její jsou tak bohaté, že zaslouží si samostatného pojednání. Píseň byla našemu národu věrným průvodcem a potěšitelem v dobách nejtudnějších a není divu, že národ československý povznesl ji za svou státní hymnu spolu s hymnou slovenskou »Nad Tatrou sa blýska«.

Sokolstvo, pamětlivo jsouc nehynoucích zásluh Tylových o české divadlo i literaturu, vzpomnělo 70. výročí jeho úmrtí slavnostní sletovou scénou, jež zanechala v duších všech přítomných nesmazatelné dojmy. Jako celek Sokolstvo vykonalo svou povinnost. Jest na každé jednotě, venkovské i městské, aby uctila letošní památku Tylovu souhrou jeho hry a příslušným proslovem, aby obecenstvo z jevištních prken uvědomilo si zásluhy Tylovy o národ, jeho čistou, neohroženou povahu v době nejtužšího absolutismu politického. Tyl zůstane navždy vzorem národního pracovníka, nadšeného vlastence a apoštola pravdy, poctivosti a nebojácnosti, vzorem drobné práce národní.

Ant. Konečný.

JEDNOTY A POBOČKY.

Polešovice. Třetí okrsek sokolské župy Komenského podnikl v neděli dne 19. září výlet do Polešovic na »Salajku«, při němž uspořádala polešovská pobočka Uh.-Hradištského Sokola za součinnosti cvičenců jednot v okrsku sdružených veřejné cvičení. Před započetím vlastního cvičení uspořádán byl průvod, jehož se zúčastnilo vedle celé řady návštěvníků v občanském obleku 34 mužů, 15 žen, 26 dorostenců, 28 dorostenek, 27 žáků a 29 žaček v kroji. Cvičení zahájili dorostenci, jichž 29 zacvičilo čtyři oddíly prostných. První dva byly zacvičeny dobře, ve třetím však již značně pokulhávaly zakryty a čtvrtý pak vykazoval nesevcvičenost. Značně lepšími byla prostná čtyřiceti dorostenek, po nichž nastoupila tři družstva mužů — hrazda, bradla a koza. S počátku předvedlo nejlepší výkony družstvo na hrazdě. Když pak pro poruchu nářadí bylo nutno cvičení na hrazdě přerušiti, tu při dalším cvičení vynikly výkony jednotlivých cvičenců na bradlech. Po odchodu mužů nastoupila tři družstva dorostenců (2 bradla a koza) a družstvo žáků ku hrám. Nářadové sestavy dorostenců byly — jako obvykle — voleny nad síly cvičenců. Pak zacvičilo 28 žen bezvadně prostná. Jako vždy, tak i tentokrát, byla zlatým hřebem celého vystoupení prostná 28 mužů. S dobrými jejich výkony a naprostou jistotou každého jejich pohybu soutěžití mohla jedině ladnost cviků žen. Veselé hry žaček zakončily cvičení, jež celkovým průběhem uspokojilo. Na cvičišti bylo sice možno zřítí různé pořadnější nesrovnalosti, za něž však jest nutno bráti k zodpovědnosti v prvé řadě vedoucí. Tak zejména poučením žactva při posledních cvičebních hodinách před vystoupením a prohlídkou cvičebního úboru na seřadišti lehce by se předešlo mnohemu rušivému dojmu, na př. pobíhání žactva po cvičišti a neúplná a nedbalá úprava cvičenců. Kdo se nechce nebo nedovede slušně k vystoupení ustrojiti, ten na

cvičiště nepatří! I ženám by bylo záhodno zopakovati krojové předpisy, aby již konečně vymizely ty průsvitné punčochy a sukně neodpovídající předpisu.

F. Vařura.

Z pobočky svatobožské. Naše pobočka postavila si z bývalého lihovaru, patřícího dříve dvoru a nyní zbytkovému statku, který dostal br. Cuřín, tělocvičnu, která není ještě úplně dodělána. Odbývá se tam však již dnes všecko, protože místnosti hostinské neodpovídají naší potřebě. V místnosti jest stále a prostraně jeviště; účelnost téhož se pěkně již osvědčila.

28. září pořádko »Vinobraní«, jež bylo vlastně na rozloučení s našimi odvedenci. Proslov*) k nim a obecenstvu měl br. Cuřín.

3. října sehrál Dělnický kroužek ochotnický »Růže ze Sibíře« za režie pana Gajduška. Souhra byla velice pěkná. Vhodně touto hrou zahájeno divadelní období.

28. října byla původně projektována oslava národního svátku v Sokolovně; místní hudebníci pak ohlásili, že by zdarma něco u pomníku padlých zahráli. Protože bylo již pozdě na změnu oslavy, měl odpoledne u pomníku padlých proslov*) br. Cuřín. Hudebníci před tím zahráli smuteční pochod a »Zahučaly hory«. Po proslovu hrány státní hymny. Večer v Sokolovně byly vhodné proslovy pro žactvo a dorost, o významu dne přednášela sestra Hradilová, učitelka z Místířna.

Po přednášce sehrána divadelní hra od Stroupežnického »Naši Furiantí«, za režie br. Šlérky. Provedena velmi dobře; na pěkném a velkém jevišti možno otevřením docílit hloubky 8 metrů.

Pro příště se připravuje fraška »Bujná krev« od Olivy.

Další činnosti zdar!

C.

Ze Strážnice. Oslavy významných jubileí. Jednota »Sokol« ve Strážnici stala se letos střediskem oslav našich významných jubileí. V členské schůzi 7. října za velmi činné účasti členstva přednášel br. Dr. Malínský »O životě a významu K. Havlíčka-Borovského«, čímž krásným způsobem vzpomenu bylo 70. výročí smrti brixenského mučedníka. V téže schůzi vzpomněl podepsaný krásného úspěchu VIII. sletu jak u nás tak v cizině. 17. října zahráli členové jednoty s několika ochotníky na oslavu 75. narozenin A. Jiráka jeho veselohru »Kolébka«. O díle Jiráskově promluvil před představením výstižně a formou velmi zdařilou br. Dr. Malínský, který také poprvé vystoupil u nás jako herec v úloze krále Václava IV. Ostatní úlohy zahráli byli: L. Racek, Fr. Plachý, J. Posířehovský, Fr. Pásek, Al. Obdržálek, J. Hostýnek, K. Kristoň, ženské úlohy pí. O. Zimáčková a sl. Soukupovy. Všemi účinkujícími projevena byla píle a nejlepší vůle podati dobré herecké výkony. Režii měl br. Pásek.

*) Proslovy zařadíme příležitostně.

Oslava národního svátku 28. října, pořádaná městskou radou ve Strážnici, zdařila se zásluhou jednoty »Sokol« skvěle. Již průvod z Wilsonova náměstí, v němž šly napřed školní dívky, pak hudba, 22 bratří v kroji, hasičský sbor v kroji, společenstva živnostenská s praporem, spolky a pokrokové politické strany, byl velmi zdařilým začátkem slavnosti. Na náměstí před městskou radnicí, kde byla připravena vhodná řečnická tribuna a stožár ku vztyčení státní vlajky, utvořily školní děti, spolky a obecnostva špalír v podobě obdélníku, v jehož čelní straně stáli bratři v šiku, členové městského zastupitelstva a zástupcové všech místních úřadů. Žačky měšťanské školy, vedené sestrou R. Novotnou, zapěly krásný sbor. Vzdělavatel br. Dr. Malinský v krásném proslovu objasnil význam slavného dne i význam slavnosti vztyčení státní vlajky. Za zvuků národní hymny byla pak jednotou »Sokol« státní vlajka vztyčena. Po zahrání obou národních hymen konal se pak proměnný koncert se sbírkou ve prospěch XVI. Dětského dne. Slavnosti zúčastnilo se veliké množství obecnostva ze všech vrstev i stran i občané z Petrova s hudbou v čele. Krásné, slunné počasí přispělo rovněž velmi ke zdaru slavnosti.

Jubileum J. K. Tyla oslaveno bude jednotou »Sokol« ve Strážnici divadelním představením »Paličova dcera« a proslovem br. vzdělavatele 28. listopadu. Na zdar! A. B.

»Sokol« v Hradčovicích oslavil národní svátek tělocvičně-pěveckým večerem, pořádaným 31. října za přispění Pěveckého sdružení Sokola uh.-brodského. Večer zahájen domácí kapelou, která hrála také při tělocvičných číslech a přispěla k programu samostatnými čísly. Proslov vzdělavatele mateřské jednoty vyzvedl význam dne svobody a účast presidenta Masaryka na osvoboditelském díle. Pěvecké sdružení sokolské předneslo 8 mužských sborů, z nichž k náladě večera zvláště přiléhaly Purschův sbor »Masarykovi« a Foersterův »Oráč«. Křížkovského »Utonulá« a temperamentně přednesené lidové písně nejvíce se líbily obecnstvu, plnicímu sál do posledního místa. Se zpěvem a hudebními čísly střídaly se ukázky tělocvičné, jevící vesměs snahu, podat vše, co poměry dovolují. Mnoho pěkné sokolské práce vyžadují tyto produkce, mají-li setkat se s takovým úspěchem. Žactvo cvičilo prostná a hry, dorost přesně podal cviky s tyčemi, dorostenky hezky se uplatnily v šátečkové reji a obraz s hymnami již tradicionelně zakončil sokolský večer, jaký by měla pořádat každá i sebe menší pobočka, aby i náš sokolský venkov znal a slavil svůj 28. říjen. K.

KNIŽNÍ HLÍDKA.

„Modche a Rezi“ (Vojkovičtí a přespolní). Nakladatelství »Obelisk« v Praze II. (Karlovo nám. 15) vydalo právě definitivní

— během několika málo let — již 7. vydání této jedné z nejoblíbenějších českých knih, ve velice pěkné grafické úpravě s 12 tří- až čtyřbarevnými celostránkovými obrázky ak. malíře A. Justitze. Povídky Vojtěcha Rakouse, v novém vydání, rozdělené do třech úhledných svazků a doplněné mimo jiné vzpomínkami na »Dědečka a babičku«, jsou rozkošné obrázky ze života židů na českém venkově, asi z konce minulého století. Jejich svět, dosud nepřístupný naší obci čtenářské, stal se touto knihou součástí českého života a majetkem národa. Kniha je skromná, srdečná a milá, patří k nejlepšímu, co bylo u nás vytvořeno v oboru venkovské povídky. 3 díly za pouhých Kč 60'—, skv. váz. Kč 96'— (více jak 800 stran). Doporučujeme do všech knihoven.

Souborné vydání spisů největšího ruského spisovatele V. I. Němiroviče-Dančenka počíná vydávaním v nakladatelství »Obelisk« v Praze II., Karlovo nám. 15. Celé dílo obsáhne asi 80 sešitů, tištěných na velice pěkném, silném papíře a za levnou cenu Kč 2'40 za sešit. Němirovič-Dančenko byl osobně účasten bitev jak v Rusku, tak i na Balkáně a jeho spisy, které v našem vydání zahájeny budou dosud nikde netištěným románem »Válečná Golgota«, jsou veškerou českou kritikou velice příznivě přijaty a doporučeny do všech knihoven. Možno se přihlásiti u každého knihkupce.

Velká slavná trilogie největšího německého romanopisce H. Manna, »Císařství«, začíná vydávaním v nakladatelství »Obelisk« v Praze II., Karlovo nám. 15 ve 14denních sešitech. Trilogie líčí dokumentárním způsobem únavy, pýchu a pád německého Kaiserismu; jest rozvržena na tři mohutné díly: I. Poddaný. II. Chudáci a III. Hlava. Pan prezident Masaryk zařadil se zájmem tyto knihy do své knihovny. Doporučujeme vám k odebírání buď přímo nebo prostřednictvím svého knihkupce.

Prosper Mérimée: Lokis. Rukopis prof. Wittenbacha. Přeložil Jiří Vičar. (Světová knihovna. Č. 1614—15.) J. Otto, spol. s r. o. v Praze, Karlovo nám. 34. 1926. Stran 65. Kč 2'—.

Trochu tajemná tato zajímavá povídka známého a vynikajícího francouzského autora, z jehož prací Světová knihovna již dříve přinesla některé význačné ukázky (na př. v čís. 1489—95 »Colombu« a v čís. 1604—06 »Carmen«) v dobrých překladech, uvádí čtenáře na Litvu v místa, plná zbytků prastaré kultury, dosud málo známých a vědecky probádaných. Osou děje a málo známého nám prostředí litevského jest degenerovaná šlechtická rodina. Syn šlehané šlechtičny stává se ve své svatební noci — upírem . . .

Prof. MUDr. O. Rybák: Sokolská tělověda. S přílohami: Tělovědné tabulky a lékárníčka pro první pomoc v Sokolovně. (Sokolská knihovna svazek 5.) Nákladem družstva »Mor. Legionář« v Brně. 1926. Stran 190. Kč 10'—

Rybákova »Sokolská tělověda« podává slohem jadrným a srozumitelným základní poznatky z tělovědy, které každý sokolský cvičitel musí znáti. Jest psána lékařem — cvičitelem pro cvičitele a obsahuje hojně poznámek a pokynů, vztahujících se k praxi cvičitelské, hodí se proto za pomůcku při cvičitelských zkouškách a při sestavách cvičebních. Hlavní její předností jsou stručnost, přehlednost, věcnost a jasnost. Nejcennějším oddílem knihy jest stať o svalstvu a mechanice pohybu a spisovatel na praktických příkladech sokolského cvičení ukazuje činnost jednotlivých svalových skupin. Vědecké poznatky o těle lidském a jeho činnosti přenášejí se na sokolskou metodu cvičební a celým dílem prostupuje snaha ukázati, že sokolský tělocvik podněcuje, rozmnožuje a udovává životní síly člověka i všedny jeho schopností ve stálé svěžesti. Pokládám za povinnost každé jednoty i pobočky zakoupiti tuto nezbytnou příručku pro knihovny cvičitelských sborů.

Matice „Sokola pražského“ vydala poprsí JUDra Jindřicha Vaníčka v kameninové úpravě dle sochy zhotovené prof. Pekárkem za levnou cenu 35.— Kč.

Soška našeho milého bratra Vaníčka neměla by scházeti na psacím stolek žádného dobrého Sokola, vždyť je to náš osvědčený vůdce, který nás vodí od vítězství k vítězství.

Doporučujeme k vůli úspoře poštovního v místě činiti hromadné objednávky.

Majitel a vydavatel Sokolská župa Komenského v Kyjově. — Odpovědný redaktor Štěpán Cibulka. — Tiskem První české knihtiskárny v Kyjově.

NÁVRHY, ROZPOČTY A STAVBY TĚLOCVIČEN

PROVÁDÍ

FRANT. ŘÍHOVSKÝ, ZEDNICKÝ MISTR V KYJOVĚ.

Vzorné tělocvičné nářadí, zařizování tělocvičen a hřišť se zárukou provádí odborná fa.

Josef Hujňák a synové,

nejstarší a největší odborný podnik na Moravě. Veškeré nářadí přesně dle předpisu ČOS. ve vlastních dílnách zpracováno. Vlastní stolárny a sedlárna. Novinky kruhů, žebřů bradel a vysoké vysunovací kladiny

☛ Vše se zárukou. ☚

BRNO - KRÁLOVO POLE, SV. ČECHA 60.

MODERNÍ KINOPŘÍSTROJE

a příslušenství dodává

AEG-Elektromateriál

Brno, Ant. Dvořáka ul. č. 11a.

Stabilní provedení na sloupovém podstavci, chlazení filmu ventilační clonkou, přesně na plátno vrhané obrazy, jednoduchá a pohodlná obsluha. V poslední době dodané kinostroje tělocvičným jednotám „Sokol“ v Přerově, Kyjově, Šlapanicích, Nové Vsi, Čejčích, Mutěnicích a t. d.

Ze státního rozkazu
dodali jsme kina lázním ve Sliacích a Lubochni.

➡ Vyžádejte si bezplatné nabídky. ➡

Odborný závod pro malbu divadelní, zařizování divadelních jevišť
ARNOŠT POLÁŠEK, Kyjov, Žižkova ul.
Úplná zařízení jevišť od jednoduchých až po nejmodernější
s provazíšti a propadlišti.
Originelní opony. Nápo vědní budky. Divadel. příslušenosti.
Očet poštov. spořitelny čís. 35149. Výhodné placení.

D o d á v á m

ohýbané obruče ku sletovým cvičením,
-klížené, čistě provedené, hlazené
- po Kč 2.—, v průměru 65 cm. -

Javorové kužely
jeden pár světle leštěné Kč 14.—.

VAL. JADRNÍČKA SYN,
TOVÁRNA NA DŘEVĚNÉ ZBOŽÍ
FRYŠTÁK U HOLEŠOVA.

Moravská agrární a průmyslová banka, centrála Brno,
filialka v Kyjově.

Aktiový kapitál a rezervní fondy Kč 200.000.000.—. . . . . 33 filialek.

Veškeré obchody bankovní, bursovni
a směnárenské. Peněžní poukazy do všech dílů světa.

Stavitejská kancelář
br. JOSEFA HORÁKA, stavitele
v UHER. HRADIŠTI 166

župního stavebního poradce a příseděného znalce mor.-sl. vrchn.
soudu v Brně

doporučuje se ku vypracování sčíz, plánů, detailů a rozpočtů,
odhadů a provádění staveb veškerého druhu.

Levné patentní celobetonové ploty.
Se závodem spojeno stavební a umělečké zámečnictví
bra. KARLA ANDRYSKA.